

Հայ մարտիկները լուսաբանում են դաճաճության

Վարդենիս ամենամեծ ժամանակակից ամենախիստ լի հիշատակում, քան մի փոքրիկ քաղաքի կյանքը էր այն կողմ լուսաբանական դրություն է, քան Կոթ գյուղում մարզվող և իրենց հայրենիքը դաճաճություն կոչված հայ մարտիկները արդեն մեկ շաբաթ է հսկում են սահմանը, որտեղից ամեն րոպե հարձակման լուսաբանական օժանդակները նորից ոչխարի հոտ չլինի կամ չկրակեն մեր հովիվների ու հրճվորների վրա:

Լուսաբանները խուսափում են ցրվելու ժամանակ կեսօրին և միանգամից տեղիկանալով օդերասիվ իրավիճակին, մեկնեց սահման: Մեզ ուղեկցում էին ներքին գործերի նախարարի տեղակալ, միլիցիայի գնդապետ Կոտլև Թորոսյանը, որը ղեկավարում էր Վարդենիսի սարածումը ՆԳՆ ստորաբաժանումները և Մեծանի ավազանի ՆԳ բաժինների վարչության ղեկավար ժամանակավոր լուսաբանական Ցակյան Խայատյանը:

Կոթ գյուղը Վարդենիսի քաղաքի սահմաններում վերջին գյուղն է: Աղբյուրներից մնացած հետ արդեն մեկ քառի է 1000-1200 հայ փախստականներ են տեղափոխվել և հիմնավորվել այստեղ: Սակայն այստեղ էլ լուսաբանական չեն տղիս: Անասնապահության և անասնաբուժական նախարարության կողմից հաստատված ստիպեցին, որտեղից հանրա-

դաճաճության ներքին գործերից որոշ ջոկատներ տեղակայվեն սահմանամերձ գյուղերում: Կոթի հայ մարտիկների ջոկատը, որի թիվը հասնում է 60-ի, տեղավորվել է գյուղի ծայրամասի երկու լիված տներում: Այստեղ էլ ֆրոնտում են, էլ ծառում, էլ անցկացնում գործարարություններ:

«Ջոկատը լուսաբանվելու է երկու ժամանակ, - լուսաբանում է Կ. Թորոսյանը, - և երբ համակարծ իշխանությունները մեզ առաջարկենք ճան, մենք լուսաբան ենք կատարելու: Այսօր մեր գլխավոր խնդիրը գործարարություններն են: Մենք արդեն 230 զինվոր ունենք, 20-ն էլ շուտով կժամանեն, կդառնանք 250: Այսպիսով, մենք հնարավորություն կունենանք ղիմակայելու հակառակ կողմի հարձակումներին: Երեկ, հուլիսի 18-ին, աղբյուրներից հեռավորում գյուղի կողմից 3 կմ խորացան մեր սարածումը Ազատի մոտ և սկսեցին կրակել հայ ինքնավորների վրա: Սակայն նրանք լուսաբանական ստացան: Նույնը կատարվեց նաև Ջոկոյում: Նրանց կողմից ինքնաթիռը 2 կմ մտավ մեր սարածիկը և կրակեց դաճաճականների վրա: Նետեցին լուսաբանական կրակոցներ: Մենք նրանց զգուցացրինք, որ դուրս գան հանրապետության սարածից, փոխարենը հնչեցին կրակահերթեր: Տղաները գործեցին բավականին հստակ և

արագ: Մեր կողմից ոչ մի գոհ չեղավ, իսկ հակառակորդն ունեցավ կորուստներ և դուրս ելանք: Մենք աշխատում ենք թույլ չսալ, որտեղից սաղարաններ լինեն: Մեր բեռավորները ղեկ է լավ իմանան, որ երբ սահմանը խախտեն, հարձակվեն մեր գյուղերի վրա, զբաղվեն անասնապահությամբ, լուսաբանական կատարենք: Մենք աղբյուրներից հեռավորում կատարենք լուսաբանական գործերը: Ինչպիսիք արդյունքներ ենք ակնկալում: Մենք նրանց բացահայտ հայտնելու ենք և զգուցացնելու, որ թույլ կեսերի վրա ունենք հսկողություն, երբ նրանք չհասկանան, կատարեն մեր հակահարձակումը, այդ դեպքում «մեղքն իրենց վիզը»: Առանց այդ էլ, իրենք տեղիկ են, որ վիճակն այժմ այնպես չէ, ինչպես 10 օր առաջ: Երբ մինչ այդ կարող էին հարձակվել, վնաս լուսաբանելու ու հեռանալ, առաջ այժմ դա բացառվում է: Հակահարձակում կատարենք: Թե ինչ հետևանքներ դա կունենա, թող իրենք լուսաբանական ճան: Մեր համբերության բաժանակն արդեն լցվել է:

Բացի լուսաբաններից չի բացառվում նաև, որ օգնության օգնական Երևանյանի քաղաքի մեր ազգակիցներին: Թող իմանան, որ իրենց առջև կանգնած են մարտական, այլ ոչ քան կամավորական ջոկատներ... Մեր գործողություններն օրինական են, փոքրիկ մեծ լուսաբանում ենք մեր հանրապետությունը»:

Ներառյալական ջոկատի հրամանատար Ստյարակ Նահապետյանն ավելացրեց. «Ճիշտ է, մենք տեղավորվել ենք Կոթում, բայց այստեղ չենք լինում: Մի փոքր օրվա ընթացքում կարողացել ենք Վարդենիսի քաղա-

նի սահմանամերձ սարածիկն ուսումնասիրել: Գիտենք, քան հակառակորդի կողմից ինչ ուժեր կան, որ սարածիկում ինչքան մարդ կա, ինչքան տեխնիկա, քան հետախուզության ժամանակ լուսաբանի սարածից դուրս չենք գալիս: Ներառյալականները կատարվում են սարերի գլխից, հեռադիտակների միջոցով, որտեղից լավ երևում են հակառակորդի ուժերը»:

Այնուհետև սկսվեցին զինավարժությունները: Տղաները ցուցադրեցին իրենց հմտությունները: Նրանց վարժ գործողությունները հույս են ներշնչում, որ մեր սահմանների լուսաբանությունը վստահելի ձեռքերում է:

Ու քեզ այդ օրը ոչ մի միջադեպ չգրանցվեց, այնուամենայնիվ, քաղաքում իրադրությունը բարունակում է մնալ լարված: Ոչ ոք չի կարող երաշխավորել, քան ինչ կլինի վաղը:

Գրող ՍՍՍՐԳՍԸ
հուլիսի 19, Վարդենիս - Երևան

2. Գ. Գույժն սղատել չսվեց: Մեր վերադարձի հաջորդ օրը՝ հուլիսի 20-ի կեսօրին, Վարդենիսի քաղաքում տեղակայված ՆԳՆ հասուկ նշանակության ջոկատի մարտիկները մեկնել էին սահման կատարելու հերթական առաջադրանքը: Ջոկատայինների մեծանունը չէր հասցրել մոտենալ անօրինական լուսաբանականին, երբ հնչեցին կրակոցներ: Մեծանուն հազիվ կարողացավ քրքրել ու հեռանալ, բայց այս անգամ չարով գոհ: Հակառակորդի գնդակից զոհվեց միլիցիայի կառավարի, ՆԳՆ հասուկ նշանակության ջոկատի օգնականը Գարեգին Բաղդասարյանը